

مقایسه موانع تحصیلی از دیدگاه دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک در سال ۱۳۹۰

سعید چنگیزی آشتیانی^{۱*}، محسن شمسی^۲، وحید جلیلیان^۳

۱- دانشیار، گروه فیزیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

۲- مربی، دانشجوی دکتری آموزش بهداشت، گروه بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

۳- مربی، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۳/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۷/۱۰

چکیده

سابقه و اهداف: دانشجویان استعداد درخشان، سرمایه‌های ارزشمندی هستند که برای شکوفایی توانمندی‌های آن‌ها، بایستی برنامه‌های خاص آموزشی و حمایت‌های گسترده‌ای انجام گیرد. پژوهش حاضر در راستای شناسایی موانع تحصیلی از دیدگاه این دانشجویان اجرا شد.

روش بررسی: مطالعه حاضر بر روی ۱۸۰ نفر از دانشجویان عادی و ۵۶ نفر از دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه علوم پزشکی اراک در سال ۱۳۹۰ انجام شده و موانع تحصیلی در ابعاد مختلف آموزشی، پژوهشی، فردی-خانوادگی، روحی-روانی و مشکلات شغلی آینده جمع‌آوری و سپس تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: بین میانگین نمره مشکلات آموزشی، پژوهشی و روحی-روانی دانشجویان عادی با دانشجویان استعداد درخشان اختلاف معنادار مشاهده شد ($P < 0/05$). بیشترین راهکارهای پیشنهادی جهت کاهش این موانع از دیدگاه دانشجویان شامل رفع برخی از قوانین دست و پا گیر و استفاده از مشاورین تحصیلی با تجربه و برگزاری جلسات جهت رفع مشکلات توسط مسئولین گزارش شد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش ضروری به نظر می‌رسد مسئولین با ارائه تسهیلات لازم و حمایت همه جانبه به ایجاد انگیزه در دانشجویان استعداد درخشان پرداخته و برای این عده از دانشجویان از اساتید مشاور با تجربه استفاده تا منجر به شکوفایی استعدادهای آنان گردد.

واژه‌های کلیدی: دانشجویان، استعداد درخشان، ایران

* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۴۱۷۳۵۲۶-۰۸۶۱، آدرس الکترونیکی: dr.ashtiyani@arakmu.ac.ir

ارجاع به این مقاله به صورت زیر است:

Changizi Ashtiyani S, Shamsi M, Jalilian V. A comparison of educational barriers from talented and other students' point of view at Arak University of Medical Sciences in 2011. Journal of Medical Education and Development. 2012; 7(3): 44-57

مقدمه

استعدادهای درخشان سرمایه‌های یک جامعه‌اند و توجه به امر آموزش و پرورش استعدادهای بالقوه ایشان از وظایف مسئولان آموزشی هر کشوری است. از طرفی شروع قرن ۲۱ حاکی از تغییرات قابل ملاحظه‌ای در دیدگاه‌ها نسبت به عواملی است که آموزش استعدادهای درخشان را تحت تأثیر قرار داده است (۴-۱).

در کشور ایران در سال‌های اخیر فعالیت‌هایی در این زمینه آغاز گردیده است به طور مثال مدارسی را برای آموزش و پرورش دانش آموزان تیزهوش اختصاص داده‌اند. در دانشگاه‌ها با معرفی دانشجویان دارای رتبه‌های بالا به عنوان استعداد درخشان درصدد تشویق و جلب و نگهداری این افراد به شکل پویا و فعال هستند. یکی از وظایف کارکنان محققان و مسئولان امور آموزشی کشور این است که با شناسایی علل و موانع پیشرفت از به هدر رفتن این سرمایه‌ها جلوگیری به عمل آورده و در جذب استعدادهای درخشان برنامه ریزی صحیح و دقیق به عمل آورند (۵).

عواقب سهل‌انگاری سازمان‌ها و مؤسسات جامعه در انجام وظایف و ارائه خدمات بیشتر متوجه خود سازمان‌ها می‌شود (۶) اما نداشتن برنامه و سهل‌انگاری مسئولین و کارکنان آموزشی در ارائه خدمات به فراگیران متوجه جامعه است بنا بر این مدیریت در سطح مراکز آموزشی به خصوص در سطح دانشگاه‌ها از دانشکده تا وزارتخانه نقش حیاتی و حساسی در پیشبرد و تحقق اهداف آموزشی دارد. دانشجویان به عنوان یکی از ارکان دانشگاه، پیکره اصلی سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف جامعه را در آینده تشکیل داده رضایتمندی آنان از کلیه فعالیت‌های انجام شده در دانشگاه می‌تواند در نگرش آن‌ها به رشته تحصیلیشان در جهت ایجاد انگیزش و حفظ و ارتقاء کیفیت آموزشی مؤثر باشد (۸، ۷).

برای رسیدن به یک دانشگاه مطلوب و جلب رضایت دانشجویان نیاز است خدمات ارائه شده توسط دانشگاه به نحو مطلوب ارائه گردد و کارکنان و مسئولین امور دانشگاه توجه بیشتری را نسبت به چگونگی ارائه خدمات داشته باشند. در

این میان توجه به دانشجویان استعداد درخشان از حساسیت خاصی برخوردار است چرا که ارائه خدمات برای این دانشجویان باید به گونه‌ای باشد که فراگیران احساس کنند که در یک محیط امن قرار دارند و بدین گونه آمادگی روانی آنان برای یادگیری بیشتر فراهم گردد. بررسی‌ها نیز نشان می‌دهند که هر چه رضایتمندی دانشجویان از خدمات ارائه شده بالاتر باشد سلامت روان و تعاملات مثبت در بین آنان بیشتر است (۹). برعکس وقتی دانشجویان از خدمات ارائه شده ناخرسند باشند رفتارهایی مانند کناره‌گیری و غیبت از کلاس‌های درس و رفتارهای پرخاشگرانه در آن‌ها دیده می‌شود به عکس خشنودی دانشجویان می‌تواند در عملکرد آموزشی دانشجو و دانشگاه و شغل آینده مؤثر باشد و تعاملات سازنده و وابستگی مثبت نسبت به دانشگاه را در او ایجاد کند (۱۱، ۱۰).

مطالعه‌ای در افریقای جنوبی رضایت نسبی دانشجویان را در زمینه خدمات آموزشی دانشگاه را نشان داده و عمده‌ترین مشکل دانشجویان را امکانات رفاهی دانشگاه معرفی نمود (۱۲). در دانشگاه علوم پزشکی قزوین در ایران نیز خدمات ارائه شده به دانشجویان مامایی از کیفیت مطلوبی برخوردار نبوده است (۱۳). این در حالی است که فراهم نمودن امکانات مورد نیاز دانشجویان و افزایش سطح رضایت آنان موجب آرامش آنان گشته که در دراز مدت اثرات مطلوبی را برای جامعه به دنبال خواهد داشت. سیادت و همکاران نیز در پژوهشی رضایت دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان را از خدمات ارائه شده ضعیف گزارش کرده است (۱۴). در مطالعه هاسون در کالج سادلبک میزان رضایت دانشجویان از خدمات آموزشی دانشگاه ۷۰٪ بوده است (۱۵).

شناسایی مسایل موجود در فرایند آموزشی و مهارتی دانشجویان و سپس اقدام در جهت رفع و اصلاح آن موجب بهبود دستیابی به اهداف آموزشی و در نهایت تربیت افراد ماهر و ارائه خدمات پزشکی و مراقبتی با کیفیت بالا می‌گردد (۱۶). دانشگاه‌ها به عنوان محیط یادگیری بایستی امکانات لازم را

همچنین به ازای هر دانشجوی استعداد درخشان نیز ۳ دانشجو به عنوان گروه مقایسه از همان جنس و رشته تحصیلی انتخاب گردیده است.

در این طرح روش نمونه گیری به صورت سرشماری بوده که در آن کل دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه علوم پزشکی اراک که حاضر به شرکت در مطالعه بودند وارد مطالعه شدند. (تعداد کل دانشجویان ۶۹ نفر بوده که از این تعداد ۵۶ نفر پرسشنامه را تکمیل و عودت دادند. که برای افزایش دقت تعداد ۱۸۰ نفر نیز از دانشجویان عادی به عنوان گروه مقایسه مورد بررسی قرار گرفتند).

جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه‌ای مشتمل بر ۳ قسمت و به شرح زیر بود: قسمت اول مشخصات دموگرافیک دانشجویان (سن، جنس، رشته تحصیلی و...) قسمت دوم شامل ابعاد مشکلات دانشجویان شامل مشکلات آموزشی (۱۵ سوال)، پژوهشی (۱۴ سوال)، خانوادگی - فردی (۱۴ سوال) و مشکلات روحی - روانی (۱۰ سوال) و مشکلات شغلی (۸ سوال) بوده و قسمت سوم نیز شامل برخی از راهکارهای مناسب در زمینه کاهش مشکلات نام برده از دیدگاه دانشجویان بوده است. همچنین پرسشنامه حاضر به صورت تعدیل شده در اختیار دانشجویان عادی به عنوان گروه مقایسه قرار داده شده است. با توجه به اینکه برخی از سوالات پرسشنامه مخصوص دانشجویان استعداد درخشان بود مثلاً مدت زمان عضویت در دفتر استعداد درخشان دانشگاه یا معیار شناخته شدن به عنوان استعداد درخشان و غیره لذا پرسشنامه به صورت تعدیل یافته در اختیار دانشجویان عادی قرار گرفت. روایی محتوایی پرسشنامه با توجه به مرور منابع و نظر افراد صاحب صلاحیت (از جمله اعضای هیئت علمی، کارشناسان آموزش و واحد مشاوره دانشگاه و دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه) مورد بررسی و پس از رفع پاره‌ای از ابهامات مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه نیز از طریق آزمون آلفا کرونباخ بر روی ۳۰ نفر از دانشجویان محاسبه و در هر یک از بخش‌های مختلف پرسشنامه به میزان بالاتر از ۰/۸ به دست آمد.

برای تغییرات مثبت و سازنده در نگرش دانشجویان فراهم آوردن تا با تشویق و ایجاد رغبت بیشتر یادگیری پایدار و مستمر گردد. برای ایجاد تغییرات سازنده وجود اطلاعات پایه در مورد وضع موجود و اطلاع در مورد نگرش دانشجویان از خدمات ارائه شده ضروری است با استفاده از این اطلاعات می‌توان ضمن تقویت عوامل مثبت و اصلاح عوامل منفی رضایت هرچه بیشتر دانشجویان را فراهم آورد با عنایت به این که دانشجویان به دلیل روحی و شرایط سنی با نگاهی دیگر به مسایل می‌نگرند که شاید این دیدگاه برای مسئولان و همکاران دانشگاهی غریب و ناآشنا باشد لذا جهت همسو نمودن این دیدگاه‌ها به سوی مشکلات و موانع به نظر می‌رسد که بایستی از نظرات دانشجویان مطلع شد. در این بین دانشجویان استعداد درخشان به طور خاص به دلیل قابلیت‌های ویژه نیاز به حمایت دارند تا از توانایی خود بهتر استفاده کنند با توجه به تعداد اندک پژوهش‌های انجام شده بر روی مشکلات دانشجویان استعداد درخشان و با توجه به اهمیت شناخت این مشکلات در جهت حل آن‌ها این مطالعه با هدف بررسی مقایسه‌ای مشکلات دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی انجام یافته است.

روش بررسی

پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی تحلیلی Cross-Sectional بوده که به منظور مقایسه مشکلات دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک در سال ۱۳۹۰ صورت پذیرفته است. در این پژوهش جامعه هدف دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک بودند که در چهار دانشکده پزشکی، پرستاری مامایی، پیراپزشکی و بهداشت مشغول به تحصیل بودند.

معیار ورود به مطالعه شامل دانشجویانی بودند که بر اساس آیین نامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی جمهوری اسلامی ایران حایز یکی از شرایط استعداد درخشان بودند و در دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه علوم پزشکی اراک ثبت نام کرده بودند

عادی به لحاظ سنی تفاوتی مشاهده نشد ولی بر اساس جدول یک بیشترین تعداد دانشجویان استعداد درخشان را دانشجویان دختر (نزدیک به ۷۵٪) تشکیل می‌دادند. همچنین یافته‌های این جدول نشان می‌دهد که اکثریت دانشجویان در هر دو گروه مورد مطالعه مجرد بودند.

در این پژوهش اکثریت دانشجویان استعداد درخشان متعلق به دانشکده پزشکی و سپس به ترتیب دانشکده پیراپزشکی و بهداشت و پرستاری بودند. از لحاظ وضعیت شغلی والدین در گروه دانشجویان استعداد درخشان اکثریت دانشجویان دارای مادران شاغل و پدران کارمند بودند و در مقایسه دانشجویان عادی اکثریت مادران خانه دار و پدران غیر کارمند داشتند که از این بابت بین هر دو گروه تفاوت معنی داری مشاهده شد. از لحاظ تحصیلات پدر نیز بین دو گروه دانشجویان اختلاف معنی داری وجود داشت به گونه‌ای که سطح تحصیلات بالای دیپلم در پدران دانشجویان استعداد درخشان بیشتر از دانشجویان عادی گزارش شده بود در حالی که بین سطح تحصیلات مادران در دو گروه مورد مطالعه اختلاف معنی داری مشاهده نشد. همان‌گونه که جدول یک نشان می‌دهد از لحاظ سایر متغیرهای دموگرافیک اختلاف معنی داری بین دو گروه مورد مطالعه وجود نداشت (جدول ۱).

یافته‌های پژوهش نشان داد که میانگین کلی نمره مشکلات دانشجویان استعداد درخشان و عادی به ترتیب $11/38 \pm 52/92$ و $48/54 \pm 10/83$ بود که با یکدیگر اختلاف معنی‌داری نداشتند ($P=0/05$). با این وجود بیشترین مشکلات آموزشی از دیدگاه دانشجویان استعداد درخشان که اختلاف معناداری با گروه دانشجویان عادی داشت عبارت بودند از عدم توجه به استعدادهای متفاوت هر دانشجو در دانشگاه، عدم توجه به برنامه‌های غنی سازی دانشجویان به اقتضای تفاوت‌های فردی و تنوع استعدادهای آنان، عدم برخورداری از مشاوره‌های حرفه‌ای تحصیلی، عدم اطلاع رسانی دقیق در زمینه آیین‌نامه‌های آموزشی به دانشجویان و اساتید مشاور آن‌ها و غیره عنوان شده بود ($P<0/037$) (جدول ۲).

روش امتیاز گذاری پرسشنامه بدین صورت بوده که بر اساس طیف لیکرت دامنه امتیازات هر سوال بین ۱ تا ۵ متغیر بوده (امتیاز ۵ به معنای موافقت کامل با وجود مشکل مورد نظر و امتیاز ۱ به معنای عدم موافقت با وجود مشکل مورد نظر) که در نهایت نمره هر یک از قسمت‌های مشکلات مورد نظر بر حسب ۱۰۰ نمره محاسبه شده است. در قسمت راهکارهای مناسب جهت حل مشکل نیز راهکارهای پیشنهاد شده به ترتیب فراوانی نسبی استخراج گردیده است. اطلاعات کلیه شرکت کنندگان در طرح حاضر کاملاً مکتوم و محرمانه بوده و هیچ‌گونه نام و نام خانوادگی از شرکت کنندگان گرفته نشده و شرکت کنندگان تنها به صورت داوطلبانه در مطالعه شرکت نموده‌اند و قبل از اجرا نیز طرح به تایید کمیته اخلاقی رسیده است. پس از جمع آوری اطلاعات داده‌ها وارد کامپیوتر شده و از طریق نرم SPSS Ver 16 و با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی از جمله آزمون کای اسکور و آزمون تی مستقل و آنالیز واریانس یک طرفه تجزیه تحلیل و به منظور شناسایی عوامل تأثیر گذار بر مشکلات دانشجویان از آزمون مدل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. به گونه‌ای که مشکلات کلی دانشجویان به عنوان متغیر وابسته و سایر متغیرهای جمعیتی به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در این پژوهش مجموعاً ۲۳۶ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک شرکت نموده بودند که از این تعداد ۵۶ نفر از آنان جزء دانشجویان استعداد درخشان بوده و ۱۸۰ نفر دیگر نیز دانشجویان عادی دانشگاه بودند.

در این پژوهش معیار شناخت دانشجویان به عنوان استعداد درخشان اکثریت بر اساس معدل کلاس بالاتر از ۱۸/۵ بوده به گونه‌ای که ۱۶ نفر خود را به عنوان رتبه‌های برتر آزمون‌های سراسری عنوان نموده بودند. بررسی جمعیت شناختی بین دو گروه نشان داد که تفاوت معنی داری در برخی از متغیرها در بین دانشجویان مورد مطالعه وجود دارد. بین هر دو گروه دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر بیشترین موانع پژوهشی ذکر شده از نظر دانشجویان استعداد درخشان عبارت بودند از کمبود وقت و مشغله زیاد به دلیل واحدهای درسی بیشتر، عدم آشنایی با متدولوژی تحقیق و مقاله نویسی و عدم آشنایی با بانک‌های اطلاعاتی و استفاده از اینترنت (جدول ۲).

در این پژوهش از لحاظ مشکلات روحی روانی بین دانشجویان عادی و استعداد درخشان اختلاف معناداری وجود داشت ($P < 0/02$) (جدول ۲) به گونه‌ای که دانشجویان استعداد درخشان مشکلات روحی روانی بیشتری را گزارش نموده بودند که از جمله بیشترین مشکلات فردی آنان نسبت به دانشجویان عادی عبارت بودند از تعصب زیاد آنان روی نمرات خود، داشتن برنامه درسی فشرده و احساس کمبود وقت جهت انجام تکالیف و یا مطالعه بود. بیشترین مشکلات روحی دانشجویان استعداد درخشان نسبت به دانشجویان عادی که باعث اختلاف معنادار بین دو گروه شده بود عبارت بودند از ترس و اضطراب بیشتر ناشی از افت تحصیلی در دانشجویان استعداد درخشان، توقعات بیش از انتظار دیگران از دانشجویان استعداد درخشان، احساس خستگی ناشی از رقابت تحصیلی و احساس محرومیت از داشتن همکلاسیهای هم سطح خود و ضعف مهارت‌های اجتماعی.

بین مشکلات خانوادگی هر دو گروه دانشجویان اختلاف معنادار مشاهده نشد ($P = 0/349$) (جدول ۲) با این وجود دانشجویان استعداد درخشان خود را از طرف خانواده بیشتر جهت درس خواندن تحت فشار احساس می‌کردند و بنا به اظهار آنان خانواده‌هایشان بیشتر انتظار داشتند که این عده از دانشجویان خود را بیشتر در چهارچوب درس حبس نمایند.

در زمینه مشکلات آینده شغلی، دانشجویان استعداد درخشان مشکلات کمتری را نسبت به دانشجویان عادی گزارش نموده بودند ولی با این وجود بین هر دو گروه اختلاف معناداری در این زمینه مشاهده نشد ($P = 0/214$) (جدول ۲). از جمله مشکلات دانشجویان عادی در این زمینه عبارت بودند از تمرکز کم دانشگاه بر آینده شغلی دانشجویان، روشن نبودن آینده شغلی دانشجویان و نگرانی جهت کارایی، عدم آماده سازی دانشجویان در دانشگاه جهت پذیرش مسئولیت شغلی در آینده و عدم وجود فرصت‌های شغلی کافی در رشته تحصیلی خود.

در بررسی میزان پیشگویی کنندگی میزان مشکلات دانشجویان استعداد درخشان توسط سایر متغیرهای مطالعه از آنالیز رگرسیون چندگانه استفاده گردید به طور کلی متغیرهای مورد مطالعه (مشمتمل بر سن، جنس، دانشکده محل تحصیل، مقطع تحصیلی و وضعیت اشتغال) $52/8\%$ از واریانس مشکلات دانشجویان استعداد درخشان را پیشگویی نمودند که آنالیز رگرسیون قدرت پیشگویی متغیرهایی همچون دانشکده محل تحصیل و مقطع تحصیلی بیشتر بود (جدول ۳). به گونه‌ای که مشکلات در دانشجویان مقطع دکترای حرفه‌ای پزشکی و در دانشکده پزشکی بیشتر از سایر مقاطع و دانشکده‌ها مشاهده شد.

یافته‌های پژوهش نشان داد که بیشترین راهکارهای پیشنهادی جهت کاهش مشکلات از دیدگاه دانشجویان شامل رفع برخی از قوانین دست و پا گیر، و استفاده از مشاورین تحصیلی با تجربه و برگزاری جلسات جهت رفع مشکلات توسط مسئولین گزارش شده بود (جدول ۴).

جدول ۱: مقایسه مشخصات دموگرافیک دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک در سال ۱۳۹۰

p-value	دانشجویان عادی		دانشجویان استعداد درخشان		متغیرهای دموگرافیک
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۰/۴۶۱	۵۵	۳۰/۶	۱۹	۳۴	سن پایین تر از ۲۰ سال ۲۰ سال و بیشتر
	۱۲۵	۶۹/۴	۳۷	۶۶	
۰/۸۱۱	۱۳۷	۷۶/۱	۴۲	۷۵	جنس زن مرد
	۴۳	۲۳/۹	۱۴	۲۵	
۰/۴۴۱	۱۵۸	۸۸	۵۲	۹۳	وضعیت تأهل مجرد متأهل
	۲۲	۱۲	۴	۷	
۰/۰۴۸	۹۳	۵۱/۶۶	۳۲	۵۷/۱	دانشکده پزشکی پیراپزشکی و بهداشت پرستاری و مامایی
	۵۲	۲۷/۹	۱۳	۲۳/۲	
۰/۰۰۱	۹۷	۵۴	۴۱	۷۳/۲	شغل پدر کارمند آزاد
	۸۳	۴۶	۱۵	۲۶/۸	
۰/۰۰۱	۱۴۷	۸۲	۳۷	۶۶	شغل مادر خانه دار شاغل
	۳۳	۱۸	۱۹	۳۴	
۰/۰۰۳	۸۴	۴۶/۶	۱۷	۳۰/۳۵	تحصیلات پدر زیر دیپلم دیپلم و بالاتر
	۹۶	۵۳/۴	۳۹	۶۹/۶۵	
۰/۶۲۱	۱۵۳	۸۴	۴۴	۷۸/۳۵	تحصیلات مادر زیر دیپلم دیپلم و بالاتر
	۲۷	۱۶	۱۲	۲۱/۶۵	
۰/۵۳۱	۵۷	۳۲	۲۰	۳۵/۷	فاصله محل سکونت تا دانشگاه کمتر از ۵۰ km ۵۰-۲۰۰ km
	۸۵	۴۷	۲۳	۴۱/۰۷	
۰/۱۴۲	۳۸	۲۱	۱۳	۲۳/۲۱	وضعیت اشتغال بله خیر
	۲۳	۱۳	۴	۷	
۰/۳۸۱	۱۵۷	۸۷	۵۲	۹۳	ترم تحصیلی دو و سه چهار و پنج
	۵۰	۲۷/۷	۱۶	۲۸/۵	
	۷۳	۴۰/۵	۲۱	۳۷/۵	شش و بالاتر
	۵۷	۳۱/۶	۱۹	۳۴	

جدول ۲: مقایسه ابعاد مختلف مشکلات دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک سال ۱۳۹۰

p-value	دانشجویان عادی		دانشجویان استعداد درخشان		دانشجویان ابعاد مشکلات
	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	
۰/۰۳۷	۹/۱	۴۰/۲	۸/۵	۴۷/۹	مشکلات آموزشی
۰/۰۰۱	۱۲/۸۴	۴۶/۸	۱۴/۳	۵۸/۷	مشکلات پژوهشی
۰/۳۴۹	۹/۳۱	۳۸/۳	۱۰/۸	۴۳/۱	مشکلات فردی - خانوادگی
۰/۰۲۴	۱۱/۴۸	۴۳/۸۱	۱۲/۴۱	۵۲/۵	مشکلات روحی - روانی
۰/۲۱۴	۱۳/۸۵	۶۸/۶	۱۰/۹۱	۶۲/۴	مشکلات شغلی آینده
۰/۰۵۱۱	۱۰/۸۳	۴۸/۵۴	۱۱/۳۸	۵۲/۹۲	میانگین کلی مشکلات

جدول ۳: آنالیز رگرسیون چندگانه متغیرهای تأثیر گذار بر مشکلات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک در سال ۱۳۹۰

Regression Coefficients Variables	β	B	CI		p-value
			lower	Upper	
سن	۰/۳۵۱	*۰/۳۹۸	-۰/۰۲۱	۱/۴۱۴	۰/۱۱۸
جنس	۰/۴۴۱	*۰/۳۸۷	-۰/۷۱۷	۱/۶۸۹	۰/۴۲۵
دانشکده محل تحصیل	**۰/۶۳۲	*۰/۷۸۰	۰/۴۲۳	۰/۸۴۷	۰/۰۰۱
وضعیت اشتغال	*۰/۵۷۵	*۰/۶۲۱	۰/۱۱۲	۰/۷۸۲	۰/۰۳۵
ترم تحصیلی	*۰/۶۰۱	*۰/۶۸۹	۰/۳۰۵	۰/۹۹۳	۰/۰۱۳
مقطع تحصیلی	*۰/۵۵۱	*۰/۵۹۸	۰/۳۴۲	۰/۸۷۶	۰/۰۲۸
بومی بودن	*۰/۴۸۱	*۰/۵۱۲	-۰/۳۸۶	۱/۷۳۹	۰/۶۷۵

p < 0.05, ** p < 0.01

R2 = 0.528 R2 Adjusted = 0.478

β, standardized regression coefficients; B, unstandardized regression coefficients; 95% CI, 95% confidence interval

جدول ۴: توزیع فراوانی راهکارهای پیشنهادی جهت کاهش مشکلات از دیدگاه دانشجویان استعداد درخشان و عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک در

سال ۱۳۹۰

ردیف	راهکارهای پیشنهادی	دانشجویان عادی		دانشجویان استعداد درخشان	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱	رفع برخی از قوانین دست و پا گیر در زمینه مسائل مربوط به دانشجویان	۱۳۶	۷۶	۴۱	۷۳
۲	استفاده از مشاورین تحصیلی ورزیده در دانشگاه جهت دانشجویان	۱۲۲	۶۸	۳۵	۶۲
۳	برگزاری جلسات جهت رفع مشکلات دانشجویان توسط مسئولین	۹۸	۵۴	۳۶	۶۴
۴	تخصیص یارانه‌ها و کمک هزینه‌های تحصیلی بیشتر به دانشجویان	۱۱۸	۶۵	۲۴	۴۲
۵	برگزاری کارگاه‌های آموزشی جهت دانشجویان در زمینه کاهش مشکلات	۸۴	۴۶	۳۵	۶۲
۶	تسهیل شرایط جهت انتقالی یا جا به جایی دانشجویان در جهت بومی شدن آنان (در صورت امکان)	۶۵	۳۶	۲۷	۴۸
۷	برگزاری جلسات و کارگاه‌های توجیهی برای مسئولین آموزش دانشکده‌ها	۵۷	۳۱	۲۵	۴۴
۸	ایجاد برنامه‌های غنی سازی آموزشی در تابستان جهت دانشجویان	۱۹	۱۰	۱۱	۱۹
۹	برگزاری کارگاه‌های ICDL برای دانشجویان جهت تسلط بر نحوه استفاده از کامپیوتر و اینترنت	۷۳	۴۰	۳۱	۵۵
۱۰	برگزاری کلاس‌های کمکی انگلیسی برای دانشجویان جهت استفاده بهتر و سریعتر از منابع لاتین	۴۸	۲۶	۱۰	۱۷
۱۱	اختصاص کتب امانتی به تعداد بیشتر به دانشجویان از طرف کتابخانه‌ها	۴۵	۲۵	۱۵	۲۶
۱۲	اختصاص Email آکادمیک به دانشجویان جهت مطرح شدن بیشتر در مجامع علمی	۳۱	۱۷	۱۴	۲۵
۱۳	اطلاع رسانی دقیق‌تر در خصوص همایش‌ها و سمینارها جهت شرکت دانشجویان	۲۶	۱۴	۱۲	۲۱
۱۴	کاربرد شیوه‌های مشاوره‌های گروهی برای دانشجویان جهت انجام طرح‌های تحقیقاتی	۲۱	۱۱	۶	۱۰

بحث

در پژوهش حاضر بیشترین مشکلات دانشجویان در زمینه مشکلات پژوهشی، آموزشی و روحی - روانی بوده که پیشنهاد می‌گردد جهت حفظ نخبگان کشور و جلوگیری از فرار مغزها با اصلاح شیوه‌های اداری مدیریتی و برنامه ریزی متناسب با مشکلات موجود از شدت مشکلات کاسته شود.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که اکثریت دانشجویان استعداد درخشان از دانشکده پزشکی بوده که این امر می‌تواند علاوه بر نیاز به رتبه بالاتر کنکور جهت قبولی ناشی از تعداد زیاد دانشجویان این دانشکده و ترم‌های تحصیلی بیشتر این دانشجویان به دلیل سنوات تحصیلی بیشتر در دانشگاه و همچنین انگیزش بیشتر آنان جهت تحصیل و رقابت بیشتر تحصیلی در بین دانشجویان این دانشکده باشد. از طرفی رتبه‌های برتر در آزمون سراسری هم باعث افزایش تعداد این دانشجویان شده است.

در پژوهش حاضر از لحاظ شغل پدر اکثریت دانشجویان استعداد درخشان در مقایسه با دانشجویان عادی دارای پدران ساعات و برنامه‌های کلاس و... این گروه از دانشجویان جهت اخذ اطلاعاتی در زمینه آیین نامه‌های استعداد درخشان، تسهیلات، تغییرات در آیین نامه‌های آموزشی و... مراجعات بیشتری را داشته‌اند لذا به احتمال زیاد به مشکلات بیشتری نیز برخورد کرده‌اند که بر حسب دیدگاه آنان برخی از این مشکلات عبارت از عدم اطلاعات کافی مسئولین آموزشی از آیین نامه‌های آموزشی، عدم دسترسی به مشاوران حرفه‌ای تحصیلی، عدم توجه به استعدادهای متفاوت هر دانشجو و... بوده است.

برخی از صاحب‌نظران معتقدند که عمده‌ترین مشکل آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران این است که چیزهایی آموزش داده می‌شوند که نیازی به آن نیست و بسیاری از چیزهایی که مورد نیاز فارغ‌التحصیلان است مورد غفلت واقع می‌شود (۱۷). با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر به نظر می‌رسد مشاوره‌های تحصیلی ارائه شده در دانشگاه به دانشجویان استعداد درخشان جوابگوی نیازهای آموزشی آنان

کارمند بوده که همین عامل می‌تواند توجیه کننده اختلاف سطح تحصیلات والدین آنان نیز باشد به گونه‌ای که والدین تعداد بیشتری از دانشجویان استعداد درخشان دارای تحصیلات بالاتر از دیپلم بودند از این رو سطح تحصیلات بالاتر والدین می‌تواند مشوق و یا انگیزشی برای فرزندان آنان باشد تا آنان نیز برای رسیدن به مدارج علمی بالاتر همچون والدین خود تلاش بیشتری نمایند و در امر تحصیل کوشا تر باشند.

در پژوهش حاضر بین دو گروه مورد مطالعه از لحاظ مشکلات آموزشی اختلاف معناداری مشاهده شد ولی این اختلاف اندک و تنها در حدود ۷٪ بوده است. علت این اختلاف در زمینه وجود مشکلات آموزشی از دیدگاه دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی می‌تواند ناشی از آن باشد که دانشجویان استعداد درخشان بر حسب شرایط و یا بر حسب ضرورت بیشتر به قسمت‌های آموزشی دانشگاه یا دانشکده مراجعه نموده‌اند و علاوه بر مراجعاتی با علت مشابه دانشجویان عادی همچون کسب اطلاع از نمرات خود یا تغییر نمی‌باشد و لازم است در این زمینه کارگاه‌های آموزشی از جمله مهارت‌های ارتباطی و همچنین آشنایی با قوانین و مقررات آموزشی برای اساتید مشاور و کارشناسان و مسئولین آموزش دانشکده‌ها برگزار گردد. همچنین یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که در صورت بروز افت تحصیلی، بیشتر به دانشجویان استعداد درخشان توجه می‌شود تا دانشجویان عادی که این امر می‌تواند ناشی از تعداد کمتر این دانشجویان در هر کلاس و همچنین شناخت بیشتر اساتید از این دانشجویان به سبب تشخیص سریعتر افت تحصیلی در آنان نسبت به دانشجویان عادی گردد. در دیگر پژوهش‌ها از جمله مشکلات آموزشی دانشجویان عدم استفاده اساتید از روش‌های تدریس فعال و دانشجو محور گزارش شده است این در حالی است که تقریباً برتری این روش‌ها نسبت به روش‌های سنتی آموزش در تحقیقات مختلف ثابت شده است. برای این موضوع دلایل متعددی می‌توان متصور شد که نداشتن آگاهی، عدم وجود امکانات، نداشتن زمان کافی و نداشتن انگیزه کافی

دیدگاه این دانشجویان به مراتب بیشتر از سایر دانشجویان عادی گزارش شده است. در مطالعه‌ای که در دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام شد یافته‌ها نشان داد که نبود بانک اطلاعات مرکزی، ناکافی بودن منابع جدید اطلاعاتی و کمبود امکانات پژوهشی از جمله کتابخانه و آزمایشگاه از عوامل شخصی بازدارنده تحقیق می‌باشد (۱۸). نتایج مشابهی نیز در مطالعه Hamillton و همکاران در خصوص عدم مهارت فردی در انجام تحقیق به دست آمد (۱۹). نتایج حاصل از آن‌ها همخوان با پژوهش حاضر می‌باشد. به طور مشابه فقدان بودجه مناسب مراحل دشوار و طولانی دریافت بودجه طرح‌های پژوهشی و تأمین نکردن نیازهای مالی از موانعی می‌باشد که در تحقیقات مشابه به کرات به آن اشاره شده است (۲۱-۱۹).

شایان ذکر است که کاهش تمایل به تحقیق در دانشگاه‌های علوم پزشکی منحصر به کشور ایران نیست در بررسی مشابهی نیز که در دانشگاه ایالت پنسیلوانیا صورت گرفت مشکلات مالی و خانوادگی، برنامه شغلی و وظایف درمانی از اصلی‌ترین علل عدم انجام فعالیت‌های پژوهشی محققین این دانشگاه عنوان شده بود (۲۲). همه تحقیقات ذکر شده بیانگر نیاز توجه بیشتر مسئولین به رفع موانع ذکر شده دارند. از این رو پیشنهاد می‌گردد ضمن برطرف نمودن موانع ذکر شده جهت انجام تحقیق و برگزاری کارگاه‌های روش تحقیق جهت آشناسازی دانشجویان با امر تحقیق انجام یک طرح تحقیقاتی و یا همکاری در طرح تحقیقاتی و یا چاپ یک مقاله و یا تألیف یک کتاب به عنوان یکی از شرایط لازم جهت حفظ تداوم عضویت دانشجویان به عنوان استعداد درخشان قلمداد شود.

در پژوهش حاضر نگرش دانشجویان استعداد درخشان نسبت به آینده شغلی خود با دانشجویان عادی تفاوت چندانی نداشت و تنها اختلاف ۶ نمره‌ای بین دیدگاه‌های هر دو گروه وجود داشت بدین معنا که تعداد اکثریت دانشجویان هر دو گروه نگران وضعیت شغلی آینده خود می‌باشند ولی گروه دانشجویان استعداد درخشان از این بابت نگرانی کمتری را نشان دادند. از جمله مشکلاتی را که دانشجویان عنوان نموده

از آن جمله می‌باشد (۲). در پژوهش سیادت و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نیز عدم اطلاع رسانی به موقع نسبت به مقررات آموزشی دانشگاه به دانشجویان و عدم توجه به مشارکت دانشجویان در تصمیم‌گیری‌های آموزشی از جمله مهم‌ترین مشکلات آموزشی دانشجویان نام برده شده بود (۱۴). یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که موانع انجام پژوهش از دیدگاه دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک عمدتاً مشابه و در دو محور کلی شامل مشکلات اداری و سازمانی همچون بودجه و امکانات دانشگاه و یا مشکلات شخصی مانند کمبود وقت و عدم انگیزه برای تحقیق ملاحظه شد که همگی نیازمند توجهی خاص می‌باشند.

در پژوهش حاضر اختلاف ۱۲ نمره‌ای بین میانگین نمره مشکلات پژوهشی دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی باعث معنی‌دار شدن این مشکل در بین دو گروه مورد مطالعه شده است. دلیل این امر می‌تواند ناشی از تصمیم‌گیری و اقدام بیشتر دانشجویان استعداد درخشان جهت انجام پژوهش بنا بر توصیه اساتید راهنما و یا سایر مسئولان دانشگاه باشد.

دانشجویان استعداد درخشان نسبت به دانشجویان عادی بیشتر در سطح کلاس یا دانشکده شناخته شده تر هستند و همچنین بیشتر از دانشجویان عادی به اساتید راهنمای خود جهت دریافت اطلاعات و مشاوره‌های تحصیلی مراجعه می‌نمایند که همگی این عوامل می‌توانند انتظار اساتید را از این دانشجویان بالا برده و پیشنهاد همکاری در طرح‌های پژوهشی و درگیر شدن آنان در امر تحقیق را ایجاد نماید که به دلیل تازه کار بودن و نا آشنا بودن اکثریت دانشجویان استعداد درخشان با اصول و روش‌های تحقیق به دلیل عدم گذراندن واحد درسی روش تحقیق و یا کارگاه پژوهشی مناسب در این زمینه طبعاً چنین دانشجویان تازه کاری با موانع عدیده‌ای از همان ابتدای پژوهش مواجه می‌شوند. اکثریت موانع ناشی از ناآشنایی این عده از دانشجویان به امر تحقیق و مراحل آن می‌باشد در نتیجه مشکلات پژوهشی از

نسبت به افت وجهه اجتماعی و درآمد پزشکی نگران بودند (۲۷). همچنین یک پژوهش در فرانسه نشان داد ۶۰٪ دانشجویان پزشکی بیان داشتند که تعداد آن‌ها مازاد بر نیازهای جامعه می‌باشد (۲۸).

با توجه به نتایج پژوهش دانشجویان استعداد درخشان جزء گروه آسیب‌پذیر به لحاظ مشکلات روحی فردی و خانوادگی می‌باشند که نیازمند ضرورت ساماندهی نظام مشاوره با محوریت مسئولین دانشگاه، اساتید مشاور و تعامل با خانواده می‌باشد لذا توجه بیشتر اساتید مشاور به لحاظ داشتن ارتباط نزدیک با دانشجویان و فعال سازی بیشتر مراکز مشاوره‌های دانشجویی در دانشگاه ضروری به نظر می‌رسد.

در پژوهش حاضر در رابطه با مشکلات فردی و خانوادگی اختلاف معناداری بین دو گروه مشاهده نشد ولی در بین دو گروه دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی به لحاظ مشکلات روحی روانی اختلاف ۹ نمره‌ای بین میانگین نمره مشکلات روحی روانی باعث معنی دار شدن تفاوت بین هر دو گروه شد در پژوهش حاضر از جمله مشکلات فردی خانوادگی دانشجویان شامل توقع بیش از حد خانواده در جهت پیشرفت تحصیلی، عدم دسترسی مناسب به والدین به دلیل بعد مسافتی و همچنین از جمله مشکلات فردی شامل تعصب بیش از حد دانشجویان بر روی نمرات خود، برنامه‌های درسی فشرده و کمبود وقت جهت انجام تکالیف بوده است همچنین از جمله مشکلات روحی روانی دانشجویان شامل احساس ترس و اضطراب ناشی از افت تحصیلی، احساس خستگی ناشی از رقابت در دوره تحصیلی و عدم دسترسی به مشاوره مناسب در زمینه مشکلات روحی بوده است.

همچنین در پژوهش حاضر والدین دانشجویان استعداد درخشان از سطح تحصیلات بالاتری برخوردار بودند که این امر بستر خانوادگی مناسبی برای بهبود وضعیت تحصیلی فرزندان فراهم می‌آورد و آنان را نسبت به انجام فعالیت و تلاش و کوشش بیشتر درسی تشویق می‌کند نتایج این پژوهش همخوان با یافته‌های کاظمی در پژوهشی با عنوان نقش خانواده در پیشرفت تحصیلی تیزهوشان می‌باشد

بودند عدم اطلاع کافی دانشجویان از نحوه استخدام به دنبال فارغ‌التحصیلی، عدم ارائه راهنمایی‌های لازم در دانشگاه به دانشجو درباره آینده شغلی وی، عدم وجود فرصت‌های کافی شغلی در رشته تحصیلی خود و به طور کلی روشن نبودن آینده شغلی خود را نام بردند. لازم است در این زمینه مسئولان دانشگاه و به خصوص اساتید مشاور در جلسات مشاوره‌ای اطلاعات کافی و لازم به دانشجویان در زمینه آینده شغلی و نحوه استخدام به دنبال فارغ‌التحصیلی ارائه نمایند تا از حالت ابهام و سردرگمی دانشجویان در این زمینه کاسته شود. در رابطه با بهبود وضعیت شغلی آینده دانشجویان توجه به عواملی همچون تعدیل ظرفیت پذیرش دانشجویان کلیه رشته‌ها بر حسب نیاز جامعه، توزیع مناسب نیروی انسانی، آشنایی کامل‌تر دانش آموزان با رشته تحصیلی دانشگاهی قبل از شرکت در آزمون سراسری و ایجاد مراکز مشاوره و حمایت از دانشجویان تازه فارغ‌التحصیل می‌تواند در بهبود نگرش آنان به آینده شغلی خود مفید باشد.

به طور مشابه صدرا و همکاران نیز در پژوهشی نشان دادند که دانشجویان پزشکی نسبت به آینده شغلی خود نگرش منفی داشتند در حالی که نگرش آن‌ها نسبت به رشته تحصیلی خود مطلوب بوده است (۲۳). از این رو باید توجه داشت که پذیرش دانشجو در رشته‌های علوم پزشکی بدون برنامه ریزی علمی و توجه به ظرفیت‌های جامعه باعث احساس سرخوردگی و عدم انگیزش شغلی در دانشجویان می‌گردد. به طور مشابه در یک مطالعه در همدان اکثر دانشجویان نسبت به آینده شغلی خود نگرش منفی داشتند (۲۴). در کرمان نیز نگرش اکثر دانشجویان به آینده شغلی خود مطلوب نبود (۲۵). لازم به ذکر است که نگرانی نسبت به آینده شغلی همچون مشکلات آموزشی و پژوهشی دانشجویان مختص به دانشجویان کشور ما نیست بلکه مطالعات متعدد وجود این مشکل را در کشورهای توسعه یافته نیز نشان داده‌اند به عنوان مثال در پژوهشی در انگلیس نشان داده شده است که اکثر پزشکان عمومی از آینده شغلی خود مطمئن نیستند (۲۶). مطالعه‌ای نیز در آمریکا نشان داد اکثر دانشجویان پزشکی

رو توجه به راهکارهای پیشنهاد شده می‌تواند تا حدودی راه گشای رفع مشکلات فوق باشد.

یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر نقص ابزار در سنجش بود به طوری که اطلاعات مربوط به مشکلات روحی یا خانوادگی و غیره بر اساس نظرات شخصی دانشجویان کسب شده است که طبعاً می‌تواند کیفیت داده‌ها را مخدوش سازد.

نتیجه‌گیری

بسیاری از مشکلات دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک احتمالاً در سایر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در کشور ایران نیز وجود دارد. با برنامه ریزی صحیح و توجه مسئولین دانشگاه و دانشکده و مراکز آموزشی درمانی و نیز همکاری اساتید دانشگاه قابل حل است.

سپاس و قدردانی

بدینوسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اراک که طرح حاضر را با شماره ۳۸۰ مورد تصویب و حمایت مالی قرار داده و همچنین کلیه دانشجویان گرامی تقدیر و تشکر می‌گردد.

Noriah (۲۹) و همکاران در پژوهشی بیان داشتند که میزان علایم و نشانه‌های مثبت سلامت روانی در دانشجویان ممتاز مالزی بیش از نرم جامعه است (۳۰).

در مطالعه حاضر میزان مشکلات روحی روانی دانشجویان استعداد درخشان بیش از دانشجویان عادی بود که تفاوت حاصل می‌تواند به دلایل مختلف از جمله تنیدگی‌ها و فشارهای زیاد وارده به آن‌ها برای کسب نمره بالا و حفظ جایگاه اجتماعی، انتظار بیشتر خانواده، اساتید و هم‌کلاسی‌ها از این دانشجویان، اخذ تعداد بیشتر واحد درسی به طور همزمان در این عده از دانشجویان و... باشد که به عنوان استعداد درخشان آسیب‌پذیریشان را از لحاظ روحی روانی افزایش داده و نیاز به مراقبت و حمایت‌های فردی خانوادگی و اجتماعی بیشتری را برای این عده از دانشجویان ایجاد می‌نماید.

لازم است با توجه به راهکارهای پیشنهاد شده برنامه ریزی‌های مناسبی در جهت کاهش مشکلات یاد شده اتخاذ گردد چرا که پیشنهادات ذکر شده بر اساس دیدگاه دانشجویان بوده و طبعاً با توجه به موقعیت سنی، تحصیلی و ... دانشجویان و ارتباط نزدیک آنان با مشکلات می‌باشد. از این

References

- 1- Swiatek, Mary A. & Benbow, Camilla P. (Lowa State U) Ten-year longitudinal follow-up of ability-matched accelerated and unaccelerated gifted students. *Journal of Educational Psychology*, 1991, 83 (4): 528-538
- 2- Kim KJ, Kee C. Gifted students' academic performance in medical school: a study of Olympiad winners. *Teach Learn Med.* 2012; 24(2):128-32.
- 3- Cliff May M. Cliff T. Menzie. Attitudes of

- medical students toward medical school and their future careers. *J Med Educ* 1972; 47(7): 534-8.
- 4- Baker JA, Bridger R, Evans K. Models of underachievement among gifted preadolescents: The role of personal, family, and school factors. *Gift Child Q* 2002; 42 :5-15.
5. Kassayean Z Kassayean N. Relationship between progressive in English language and characterization factors in talent student in esfahan university 2007 37(1): 21-37

- 6- Eamonn F, David J, Laura M, Factor associated with success in medical school: systematic review of the literature. *BMJ*, 2002 (20): 952-7
- 7- Daniel R Matthe T Thomas K. Exploring the motivational trajectories of gifted university student. *Roeper Review*: 2007 :29(3):197-205.
- 8- Park J, Chung S, Park S, Lee C, Kim SY, Lee JD, Kim KS. A structural model of stress, motivation, and academic performance in medical students. *Psychiatry Investig*. 2012; 9 (2): 143-9.
- 9- Quatrano LA. Identifying talented health administration students: a look at academic criteria. *Res Nurs Health*. 1980 Dec; 3(4):129-35.
- 10- Ramos E. Let us in: Latino underrepresentation in Gifted and Talented Programs. *J Cult Divers*. 2010; 17(4): 151-3
- 11- Kirsten MK, Robert S. Who Succeeds at University? Factors predicting academic performance in first year Australian university students. *J Higher Education Research & Development*. 2001, 20(1):21-33
- 12- Johnson D. Developing and approach to educational management development in south Africa. *Comparative Education* 1995. 31 (2): 223-42.
- 13- Jorabchi Z. Patology educational in course of midwife based on planning view on studente and teacher. *Journal of Research in Medical Sciences* 2001; 7 (44).
- 14- Siadat A Shams B Homayee R Gharibi L. Satisfaction of student and teacher about educational manangement in higher education in esfahan university of medical science. *Journal of research in medical sciences* 2005; 5 (2) 100-108
- 15- Hasson C Student satisfaction survey 2003 Office of research Planning and Grants Saddleback College. URL: [https:// www.saddleback.edu/ gov/ senate/ PDF / student_satisfaction_survey_ 2003.pdf](https://www.saddleback.edu/gov/senate/PDF/student_satisfaction_survey_2003.pdf). Accessed: 10 Sep 2012.
- 16- Nahring V. Nursing clinical effectiveness investigation. *Journal of ACL Advanced Nursing* .1990; 15: 934-40.
- 17- Sangestani G, Khatiban M. Comparison of problem-based learning and lecture-based learning in midwifery. *Nurse Educ Today*. 2012 Apr 13
- 18- Jafari H. Internal and external barriers to research organizations. *Journal of Nursing Midwifery of Mazandaran*, 2005: 3: 20-13 [Persian]
- 19- Hamilton GA. Two Faces of Nurse Faculty: Teacher and Research. *Journal of Advanced Nursing* 1986; 11(2):217-223.
- 20- Zohor AR, Fekri AR. The Viewpoints of Faculty Members about Research Activities Problems in Iran University of Medical Sciences. *Payesh Journal* 2003. 2:113-120. [Persian]
- 21- Haynes B, Haines A. Barriers and Bridge to Evidence Based Clinical Practice. *British Medical Journal* 1998; 31(7):273-274.
- 22- Solomon SS, Tom SC, Pichert J. Wasserman D, Powers AC. Impact of Medical Student Research in the Development of Physician-Scientists. *J Investig Med* 2003; 51(3):149-56.

- 23- Sadr Arhami N, Kalantari S, Atarod S. Medical Students Attitude Towards their Field of Study and Future Career. Iranian Journal of Medical Education 2004; 4(1): 72-75 [Persian]
- 24- Golfam M., M. Tavakoli. Views of medical students towards their future career. Ninth Seminar of Medical Students of Isfahan University of Medical Sciences and Health Services. 2001, 44-45.[Persian]
- 25- Fekri A. Ali Zadeh, S. The attitude of Students' attitudes toward their future career in kerman University of Medical sciences . Research in Medical Sciences 1997, 3 (Appendix 1): 93-90.
- 26- Roswsell R, Morgan M, Sarangi J. General practitioner registrars views about a career in general practice. Br J Gen Pract 1995; 45(400): 601-4.
- 27- Hafferty FW, Boulger TV. A look by medical students at medical practical in the future. J Med Educ 1986; 61(5): 359-67.
- 28- Vellier C, Verbist JP. Medical students facing their future career: a survey in Lille. Cah Social Dmogr Med 1992; 32(1): 79-110.
- 29- Kazemi Din. The family's role in the development of gifted education. Talent Magazine 2000, 3(39): 251-245.
- 30- Noriah MI, Melor Md, Yunus. Trust, communication and healthy parental attachment among Malaysian academically talented college students. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 2010(9): 1529-1536.

A comparison of educational barriers from talented and other students' point of view at Arak University of Medical Sciences in 2011

S. Changizi Ashtiyani (PhD)*¹, M. Shamsi (MSc)², V. Jalilian (MA)³

1- Associate Professor, Department of Physiology, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

2- Instructor, PhD student of Health Education, Department of Public Health, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

3- Department of English Language, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

Received: 16 Jun 2012

Accepted: 1 Oct 2012

Abstract

Introduction: Gifted and talented students are human assets. This study aims to compare educational barriers of this group of students compare to other students of Arak University of Medical Sciences.

Methods: This cross-sectional analytical study carried out on 180 normal and 56 talented students in Arak University of Medical Sciences in 2011. Data were collected through questionnaire including items related to barriers of education, research, individual-family relationship, psycho-spiritual needs and finding career.

Results: The mean of total problem score in talented and normed student was 52.9 ± 11.4 and 48.5 ± 10.8 respectively. Results also showed that the mean score of educational, research and psycho-spiritual difficulties between talented students and other student were significantly different ($P < 0/05$).

Conclusions: Support of academic authorities in all above mentioned fields would be helpful to improve the motivation of the gifted and talented students.

Keywords: Student, Talented, Gifted, Iran

---

*Corresponding author's email: dr.ashtiyani@arakmu.ac.ir

This paper should be cited as:

Changizi Ashtiyani S, Shamsi M, Jalilian V. *A comparison of educational barriers from talented and other students' point of view at Arak University of Medical Sciences in 2011*. Journal of Medical Education and Development. 2012; 7(3): 44-57